

Nr 501

Av herrar **Nyhage** och **Hedin**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 108, angående vidareutbildning av folkskollärare för tjänstgöring på enhetsskolans högstadium m. m.*

Som villkor för tillträde till de nuvarande befodringskurserna för folkskollärare gäller, att sökande skall ha en föregående tjänstgöring som lärare under tre år. Det torde inte råda någon tvekan om att de praktiska erfarenheter sökandena inhämtar under sin tjänstgöringstid som lärare är till stor hjälp vid själva utbildningen men också medför en snabb och naturlig anpassning till yrkesarbetet efter slutförd utbildning.

Departementschefen föreslår nu i proposition nr 108 — i enlighet med 1957 års skolberednings förslag — att för tillträde till befodringskurserna ej ovillkorligen skall krävas föregående lärartjänstgöring. Bestämmelsen om lärarerfarenhet anser han har en stark rekryteringshämmande effekt. Vi vill inte förneka att kravet på en föregående lärartjänstgöring i viss mån kan verka hämmande på rekryteringen. Med tanke på att utbildningen endast omfattar ett tjänstår och att vederbörande lärare skall beviljas tjänstledighet med B-avdrag torde dock inte kravet på tidigare lärarerfarenhet vara av någon avgörande betydelse för rekryteringen.

En lärarerfarenhet före den fortsatta utbildningen är enligt vår mening av så stort värde, att man som krav bör uppställa sådan erfarenhet för tillträde till kurserna. Vi anser, att denna tjänstgöring i likhet med vad som är fallet för tillträde till de nuvarande befodringskurserna skall omfatta minst tre år. Endast i händelse av tillgång till plats i någon kurs bör sökande, som inte uppfyller kravet på tre års tjänstgöring, beredas tillträde, varvid i första hand hänsyn toges till sökande med två tjänstår, därefter till sökande med ett års tjänstgöring och först i sista hand till nytexaminerade sökande.

Vi vill erinra om att i åtskilliga yttranden över 1957 års lärarutrednings förslag krav framförts på att viss minimitjänstgöring skall ha föregått utbildningen. Även skolöverstyrelsen har en liknande mening och anför, att "enligt överstyrelsens uppfattning bör folkskollärare utan lärartjänstgöring få tillträde till utbildningen endast i sådana fall, då plats därigenom icke berövas behörig folkskollärare med lärarerfarenhet".

Vid konkurrens om platserna till befodringskurserna anser departementschefen i likhet med skolberedningen att högst tre år skall få tillgodoräknas av föregående lärartjänstgöring. Vid vanlig meritvärdering för folkskollärare fästes mycket stort avseende vid tjänstgöringstiden. Sålunda erhålles två poäng för vart och ett av de första tio tjänstgöringsåren och en poäng för

varje av de därefter kommande tio åren. Med hänsyn härtill och med tanke på det utomordentliga värde, som ligger i den praktiska erfarenheten från yrkesarbetet, anser vi det oriktigt att på sätt som departementschefen föreslagit begränsa den tjänstgöringstid, som får tillgodoräknas. En tillgodoräknad tjänstgöringstid om sex år torde på ett betydligt riktigare sätt utgöra en värdeämätare av tjänstgöringserfarenheten.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 108 måtte besluta

a) att för tillträde till befodringskurserna för folkskollärare skall krävas en föregående tjänstgöringstid som lärare om tre år utom i fall, då samtliga platser vid utbildningskurserna ej fylls av sökande med tre års föregående tjänstgöringstid,

b) att sökande till befodringskurserna för folkskollärare skall såsom merit få tillgodoräkna sig en föregående tjänstgöringstid som lärare om sex år.

Stockholm den 9 april 1958

Hans Nyhage

Carl Eric Hedin
